

IRODALOM.

Magyarázatok a magyar korona országainak részletes földtani térképéhez.

Kiadja a m. kir. földtani intézet. 1—3 füzet. Budapest, 1883—1885.

1883 végén a m. kir. földtani intézet eddigi kiadványaihoz az *Évkönyv*-ekhez s az *Évi Jelentés*-ekhez egy harmadik füzetes közleménysorozatot csatolt, a töle kiadott geologiai térképek *Magyarázatait*.

Mindazon tagtársaink, a kik tüzetesebben is foglalkoznak geologiai tanulmányokkal, jól tudják, hogy az országos geologiai fölvételek régebben az 1 : 28,000-es, újabban az 1 : 25,000-es mértékű vezérkari térképeket használják alapul s eredetileg ezekre jegyzik és rajzolják rá a vizsgálatok geologiai eredményeit. Ezek a lapok azonban a gyakorlat számára nagy mértékű, aránylag kicsiny területük (egy-egy lap csak 4—5 négyszög mfdlet foglal magában) s kezelésök nehézkes volta miatt nem czélszerűek és a kiállításuk is igen sokba kerülne. Ez okoknál fogva a geologiai fölvételek eredményeit az intézet eddigelé az 1 : 144,000-es mértékű osztálylapokon bocsátotta közre, melyek mintegy 34 és fél mérföld területet ölelnek fel, tehát k. b. nyolczszor annyit mint egy-egy eredeti fölvételi lap. (1884 v. éig 25 ilyen osztálylap adatott ki. Egy-egy geologiailag színezett lap ára 1 vagy 2 forint.)

E térképek már magukban véve is igen becses tájékozódást nyújtanak az érdeklődőknek, de minthogy a redukált térképből sok részletet ki kell hagyni, vagy legalább nem lehet rajtok elég világosan kitüntetni, régóta közóhajtás volt, vajha az intézet e lapokhoz magyarázó szöveget is csatolna, a melyek a fölvevő geologusoktól írva, az illető vidék geologiai viszonyait fővonalaiiban megismertetve, bővebb felvilágosítással szolgálnának egyrészt a tudományos vizsgálóknak, másrészt a gyakorlati élet mindazon vállalatainak, melyek valamely vidék ásványi termékeit ipari czélokra kívánják értékesíteni, de a geologiai színjelzésen kívül még bővebb magyarázatot is megkívánnak. Ez az óhajtás immár teljesült!

Egy-egy osztálylap tudományos anyagát efféle rövidebb magyarázatokban távolról sem lehet ugyan kimeríteni s a részletes ismertetések és monographiás feldolgozások ezentúl is az *Évkönyvek* és egyéb tudományos folyóiratok számára maradnak, de a futólagos és mindamellet alaposabb áttekintésre a *Magyarázatok* csakugyan megbecsülhetetlen vezérfonalul fognak szolgálni. A gyakorlati élet emberei pedig különösen azért is nagy hasznát vehetik, mert az iparilag értékesíthető kőzetek és földnemek, valamint a források minden magyarázat végén külön is fel vannak sorolva.

Meg kell még említenünk, hogy újabban a bécsi cs. és kir. katonai földrajzi intézet 1 : 75,000-es mértékű lapokat is ad ki, a melyek a 144,000-eseknél jóval részletesebbek. Ezt a kedvező körülményt a m. kir. földtani intézet is legott felhasználta s Kolozsvár vidékét már ily nagyobb méretű lapokon sokszorosítva bocsátotta közre.

Az eddigelé kiadott térképek a Földtani-Intézet *Évkönyvének* borítékán vannak felsorolva, a magyarázatokkal együtt megjelentek pedig a következők :

1. *Kismarton vidéke*. Magyarázat a C₆ jeltű, 1:144,000-es mértékű osztálylaphoz, TELEGDI ROTH LAJOS, m. kir. főgeológustól. Nagy 8-adrét, 56 lapon; két táblával. Budapest, 1883. — A térkép ára 2 frt, magyarázattal együtt 2 frt 65 kr.

Ez a füzet terjedelmesebb ugyan, mint a minőnek — a tulajdonképi czélt szem előtt tartva — lennie kelle, de minthogy tartalma oly vidéket tárgyal, melyet a geologusok gyakran felkeresnek, a szerző jónak látta nem csak a gyakorlat embereinek, hanem egyúttal a tudomány művelőinek is oly vezérfonalat adni, melyet kirándulásaik alkalmával czélszerűen használhatnak. Ez okból a legnagyobb tért elfoglaló fiatal harmadkorbeli rétegek számos részben klasszikusoknak mondható kövület-lelőhelyeit is ismertette. A gyakorlat embere ezeket természetesen mellőzni fogja és kiveszi a füzet tartalmából azt, a mi különösen az ő érdeklődését felébreszti.

A füzet tíz fejezetre oszlik. Ezeknek elseje a területet szabja körül és általános megjegyzéseket foglal magában. A második a hegy- és vízrajzi viszonyokat tárgyalja. A harmadik fejezetben az általános geológiai megjegyzéseket találjuk. Ezek után a szerző az egyes képződések tárgyalására tér át, a negyedik fejezetben a legrégebbekkel, a kristályos palaközetekkel (gnájszsal és csillámpalával) kezdi, az ötödik fejezetben a palaeozoi kőzetek (kvarczit, dolomit és mészkő), a hatodikban pedig a mesozoi mészkő rövid megbeszélésére tér át. A hetedik fejezetben a fiatal harmadkorbeli (neogén) lerakódásokról, és pedig *a*) a felső mediterrán rétegekről, *b*) a szármát és *c*) a pannoniai (congeria) rétegekről van szó. E fejezet a füzetnek felét elfoglalja. A nyolczadik fejezet a diluviumot és az alluviumot vázolja; a kilenczedik a használható kőzetek felsorolásának és megbeszélésének van szentelve. A tizedik és utolsó fejezetben végre a területen előforduló ásványos forrásokat érinti. Az egyes fejezetekben tárgyalt kőzeteknél mindig arra is utal a szerző, hogy a kőzetek miféle kulturáknak szolgálatják leginkább talaját.

2. *Fehértemplom-Kubin vidéke*. Magyarázat a K₁ jeltű, 1:144,000-es mértékű osztálylaphoz, HALAVÁTS GYULA, m. k. segédgeológustól. Nagy 8-adrét, 14 lap. Budapest, 1884. — A térkép ára 2 frt, magyarázattal együtt 2 frt 30 kr.

Ez a lap Magyarországnak déli határán az Al-Duna mentén elterülő vidék egy részét foglalja magában s az 1880—1882. évek felvételeinek eredménye. A vidék földtani alkotásában a legegyszerűbb tektonikai viszonyok közt a következő képződmények vesznek részt: 1. Kristályospalák, melyek az átlag 550 m. magas Lókva hegységet alkotják s túlnyomóan chloritpalák, chloritgnájszok és phyllitek által vannak képviselve. Ezen, az egykori partot képező hegységhez hozzá települve 2. a neogén-korú üledékek, melyek a Fehértemplom környéki, átlag 200 m. magas dombokat alkotják, s mely üledék alsó része szármátkorú homokkövekből és homokokból míg felső része, a pontusi korhoz számított esokoládészínű agyagmárgából és különféle színű homokokból áll, s Langenfeldnél azt az érdekes faunát rejtj magában, melyet ugyancsak HALAVÁTS a Magy. kir. Földtani Intézet Évkönyvében (VI. k. 147. l.) nem rég írt le. A vízszintes állásában meg nem zavart neogén-korú

üledékre 3. a diluvium képződményei következnek, melyek a lap nyugati felén lévő, mindinkább ellaposodó területet alkotják, s a melyek közt a szerző három tagot különböztet meg. Ezek egyike mocsárképződésű sárga agyag; másodika és harmadika pedig a lösz és a homok. Ez utóbbiból képződött a jelenkorban 4. az az óriási futóhomok-terület, mely a lap nyugati részén terül el, s mely nem csak hazánk, de egész Európa legimpozánsabb futóhomok-területe.

A vidék egyszerű, túlnyomólag laza kőzetekből álló alkotását tekintve, nem csuda, ha kevés a használható anyagok száma, s e tekintetben figyelmet érdemel a rébenbergi szármátkorú homokkő s a Néra kavicsa, melyeket tényleg értékesítenek is.

E laphoz északról közvetlenül Versecz vidéke csatlakozik, melynek felvétele szintén be van fejezve s térképe magyarázó szövegével együtt a legközelebbi napokban kerül forgalomba.

8. *Kolozsvár vidéke*. Magyarázat a 18 zona, XXIX rovat jelű 1:75,000-es mértékű laphoz, Dr. KOCH ANTAL, egyetemi tanártól. Nagy 8-adrét, 22 lap. Budapest, 1884. — A térkép ára 3 frt, magyarazattal együtt 3 frt 25 kr.

E lap területén a harmadkoriaknál idősebb rétegek nem bukhatnak ki a felszínre, tömeges kőzet sehol sem mutatkozik. A harmadkori rétegek mellett azonban a diluviális és az alluviális üledékek is kiváló szerepet játszanak. Az összes rétegek az Erdélyi Medencze közepe felé (ÉK-re) lejtnek és csak az északkeleti sarokban (Iklód, Maró) dőlnek a legfelső harmadkori rétegek ellenkező (D vagy DK-i) irányban.

A területet alkotó rétegek sora, alólról fölfelé haladó rendben, a következő:

I. *Eocén sorbeli képződmények*: 1. Alsó tarkaagyag-rétegek. 2. Perforata rétegek. 3. Alsó durvamész rétegek. 4. Felső tarkaagyag rétegek. 5. Kolozsvári rétegek (Felső durvamész-rétegek). 6. Intermedia-rétegek. 7. Brédi-rétegek (Bryozoa-tályag- és márga-rétegek).

II. *Oligocén sorbeli üledékek*: 1. Hojai-rétegek. 2. Csokmányi-rétegek. (Mérái-rétegek). 3. Aquitaniai rétegek. Ezek feloszlanak: a) Forgácskúti, b) Fellegvári v. Corbula, c) Zsombori és d) Pusztá-Szt.-Mihályi rétegekre. A térképen mind a négy réteg-csoport összefoglalva egy színnel van jelölve.

III. *Neogén sorbeli üledékek*: 1. Korodi rétegek. 2. Kettősmezei foraminifera tályag (Schlier). 3. Hidalmási rétegek. 4. Mezőségi rétegek.

IV. *Diluvium és Alluvium*. Leginkább Kolozsvár környékén vannak kifelődve, A harmadkori rétegeket borítják.

Végül a használható ásványok és kőzetek, forrás- és talajvízviszonyok felsorolása és ismertetése fejezi be a füzetet.

Az 1885. évi budapesti kiállítás bányászati, kohászati és földtani (VI-ik) csoportjának részletes katalógusa. Kiadja a VI. csoport szakbizottsága. Budapest, 1885. LVIII. és 196 lap. 12 táblával. Kis 8-adrét. Ára 1 frt.

E szerény cím alatt jelent meg az a 17 nyomtatott ívre terjedő munka, mely kalauzál szolgál az országos kiállítás VI. csoportbeli tárgyainak megtekintésénél

s egyszersmind megkönnyíti a kiállítás látogatóira az ország bánya- és kohóiparának, valamint a geologia művelése körül kifejtett tevékenységnek tanulmányozását.

A mű két részből áll: Bevezetésből és a tulajdonképi katalogusból. A bevezetés első fejezete HANTKEN MIKSA-nak az 1873. évi bécsi kiállítás alkalmából írt ismertetése nyomán BÖCKH JÁNOS és dr. HOFMANN KÁROLY tollából az ország geologiai viszonyainak vázlatát adja, a második fejezetben pedig, ugyanazon forrás alapján, GEZELL SÁNDOR bányatanácsos csekély módosítással Magyarország bányászataát és vasiparát ismerteti vázlatosan. A tulajdonképi katalogust ZSIGMONDY VILMOS bizottsági elnök útmutatásai szerint FARKASS RÓBERT, a bizottság jegyzője szerkesztette. Ez utóbbi részben a VI. csoportnak 236 kiállítója betűrendben van felsorolva. Minden kiállító neve után a tőle kiállított tárgyak részletes jegyzéke következik, ez után pedig a bizottsághoz beérkezett kérdőívek adatai alapján átnézetes ismertetéseket ad a katalogus a kiállításon képviselt összes magán és kincstári bánya- s kohóművek, hivatalok stb. üzeméről, berendezéséről s azonkívül az egyes telepeknél használt gépeket, a nyersanyagok felhasználásának mértékét, a termelési és munkásviszonyokat felette érdekes statisztikai adatokkal illusztrálja.

A VI. csoport tárgyai a kiállítás területén szétszórt 12 épületben, jelesen a bányászati csarnokban, a pénzügyminiszterium pavillonjában, a horvát pavillonban és egyes kiállítók külön pavillonjaiban lévén elhelyezve, kellő tájékozás végett minden egyes kiállítónál meg van jelölve, hogy tárgyai hol találhatóak. A katalogushoz mellékletül BRUMANN VILMOS összeállítása szerint 12 táblán 32 diagramm van csatolva, melyek Magyarországnak az 1864—1883. évek alatti bányászati statisztikáját tüntetik elő.

Válasz Dr. PRIMICS GYÖRGY úrnak «Az eperjes-tokaji hegláncz északi részének trachytjai» című dolgozatomat illető észrevételeire. (L. Földtani Közlöny. XV. 1884. 148—153. lap.)

Sokáig haboztam, vajjon válaszoljak-e arra a heves támadásra, melyet PRIMICS úr dolgozatom ellen intézett? De nehogy hallgatásomból valaki azt következtesse, hogy PRIMICS úrnak minden állítása megfelel a tényeknek és hogy dolgozatom valóban olyan szarvas hibákban leledzik, a minőket PRIMICS úr kiolvas belőle, szükségesnek tartom, hogy legalább röviden felvilágosítással szolgáljak.

Álláspontomat dolgozatom külalakjára és beosztására nézve a szerkesztő urak a tényállásnak teljesen megfelelően vázolták a szerkesztői megjegyzésben, s ennél fogva csak azt óhajtom még előrebocsátani, hogy a Földtani Közlönyben közzétett értekezésem mintegy folytatása és kiegészítése a m. tud. Akadémia Mathem. és természettud. Közleményeiben (XVIII. k. IX. sz.) «Jelentés az eperjes-tokaji hegláncz északi részében tett utazásról» cím alatt megjelent dolgozatomnak, a mint az illető helyen ki is tettem.

Ha PRIMICS úr ezt tekintetbe veszi, tisztába jött volna az iránt, hogy mely trachytokat értettem én augit-trachyt, melyeket amphibol-trachyt és melyeket amphibol augit-trachyt alatt. Mert bármilyen szőrszálhasogató legyen is az ember, az még sem járja, hogy a nagyon alárendelten előforduló és legtöbbszörre csak a nagyító alatt észrevehető elegyrésznek az illető trachyt-typus elnevezésében olyan szerepet juttasson, mint a tömegesen fellépő társ-ásványnak. Az amphibol-

trachytnak (andesitnek) neveztem kőzetet minden számba vehető geologus annak fogja nevezni. S ha PRIMICS úr ezt az eljárásomat nem helyesli, megnyugtatósomra szolgál, hogy egy SZABÓ vagy DOELTER szintén beszél oly amphibol-trachytról, melyben augit is van, sőt aránylag kevés az oly amphibol-trachyt, melyben augit is ne volna. Egyébiránt, hogy PRIMICS úr is meg legyen nyugtatva, ide iktatom egy bizonyosan tőle is tekintélynek elismert tudós, ROSENBUSCH* tanár szavait: «Der Augit ist überaus verbreitet in den Glimmer- und Hornblendeandesiten, zumal als Gemengtheil ihrer Grundmasse in kleinen Körnchen und Säulchen. Aber auch unter den Einsprenglingen erscheint er oft neben dem Glimmer und der Hornblende.» S mindamelltt Hornblendeandesitnek nevezi ROSENBUSCH is ezt a kőzetet. Különben a Földtani Közlönynek ugyanazon füzetében, a melyben PRIMICS úr bírálata megjelent, SZONTAGH TAMÁS értekezésében a 102. lapon normális augit-trachytról van szó, melyben már makroszkópos vizsgálatnál «alárendelten több-kevesebb fényes amphibol van kiválva». Ezekből láthatja PRIMICS úr, hogy az általam használt elnevezések nem az én találmányaim, hanem hogy azok általánosan elfogadottak. Én az augitot csak ott tartottam az elnevezésben felveendőnek, a hol az nagyobb egyénekből és oly számban fordult elő, hogy megközelítette az amphibol mennyiségét, s azért szólok augit-tartalmú amphiboltrachytról és amphibol-tartalmú augit-trachytról. Ezen szempontból kiindulva ma is fentartom a cikkemből folyó következtetést, hogy az általam leírt hegység kőzetei sorában uralkodó az augit-trachyt és alárendelt az amphibol-trachyt, míg az amphibol-augit-trachyt és a biotit-trachyt a ritkaságok közé tartoznak.

A kőzetek leírásának sorrendjét illetőleg legezészerűbbnek találtam a geographiai szempontot felosztási alapul használni, minthogy ezzel egyszersmind a leírt kőzetnek előfordulási helye is meg van állapítva.

A mi PRIMICS úrnak a trachytnak rétegeességére vonatkozó gúnyos megjegyzéseit illeti, azokra a következőket válaszolhatom. Hogy a trachytnak tömeges kőzetek, azt igen jól tudom és hogy a trachytnak táblás elválás is van, az sem ismeretlen előttem; s ha PRIMICS úr ezen állításom igaz voltában netalán kételkednék, nézzen utána az iskolák számára írott könyveimben, ott megtalálja még a rajzot is. Ha mindamelltt a trachytnak rétegeességéről szóltam, azért tettem, mert e sajátos szerkezet feltűnő voltát óhajtottam különösen kiemelni. Hogy nem üledékes kőzetek rétegei lebegtek szemem előtt, azt egy kis jó indulattal PRIMICS úr is tudhatta volna. Különben eruptív kőzetek is alkothatnak néha rétegeket, például ha több lávafolyam egymás fölé kerül.

Hasonlóképen állok PRIMICS úr többi megjegyzéseivel is. «Eddigél augit és kvarcz társulása az andesitekben sehoh a világon még nem constatataltott» mondja egyik helyen. Hogy lássuk, milyen értékű ez az apodiktikus ítélet, ide írom ROSENBUSCH** következő szavait: «Ein kleiner Quarzgehalt bei den Augit-Andesiten kommt hie und da vor.» Folytatólag elő is sorolja mindazon helyeket, hol az augit-andesitekben kvarcot észleltek. Tehát már augit-andesitekben is van néha kvarcz, a tőlem leírt kőzet pedig nem is augit-andesit, hanem augit-tartalmú amphibol-andesit (trachyt) és az amphibol-andesitekben elég gyakori a kvarcz. ROSENBUSCH

* Mikroskopische Physiographie. -99 lap.

** Ugyanott, 412 lap.

erre vonatkozólag azt írja: «Der Quarz findet sich als selbstständiger Gemengtheil in vielen Amphibol- und Glimmer-Andesiten in sehr wechselnden Mengen.» PRIMICS úr ugyanezen kőzetre (1³) vonatkozólag még a következő megjegyzést is teszi: «Ugyanazon lapon oly amphibol-trachyt iratott le, a melyben a szerző szerint az augit számra nézve felülmúlja az amphibolt.» Így odaállítva a dolgot, valósággal felfoghatatlan volna osztályozásom alapja, csak hogy — a tényeket így elferdíteni nem szabad! Én világosan kitétem, hogy puszta szemmel csak amphibol észlelhető, augit pedig nem. S midőn a nagyító alatt észlelhető augitról azt mondom, hogy számra nézve felülmúlja az amphibolt, mindjárt hozzá teszem: «*a méretekre nézve azonban messze elmarad mögötte*». Ezt a mondatot azonban a bíráló úr elhagyta, mert különben nem sült volna el fényes rakétája.

A mi a porphyros és mikrokrisztályos meg mikroporphyros elnevezéseknek az egyes ásványokra való alkalmazását illeti, elismerem, hogy az nem helyes, a mennyiben ezek a helyett állnak, hogy porphyrosan, mikrokrisztályosan vagy mikroporphyrosan «vannak kiválva.» Én igen sok esetben ezen utóbbi teljes körülírást is használtam, de sokszor éltem a kifogásolt rövidítéssel is, feltevéen, hogy leírásom érthető leszen ilyképen is; de csalódtam, PRIMICS úrban sajnálatomra egész fogalom zavart idézett elő.

Az 1' számú példány leírásánál PRIMICS úr gáncsolja a következő mondatot: «Augit a rendelkezésemre álló és a kőzet mállott voltánál fogva csak kicsiny csiszolatban nincsen» — mivel nagy csiszolatról nem teszek említést. Ilyképen közölve a dolgot, teljesen igaza van PRIMICS úrnak, de ha tekintetbe vesszük, hogy a szomszédos kőzetek mindegyikében több-kevesebb augit is van, nem volt felesleges ezt a negatív eredményt felemlíteni és egyszersmind annak valószínű okát is megjelölni, nehogy egy későbbi vizsgáló, a ki esetleg nagyobb csiszolatban augitot is fogna kimutatni «érthetetlen»-nek találja, hogy én ezen kőzetben augitot nem láttam. A mi a kétféle amphibolra vonatkozó megjegyzését és az e tekintetben kifejezett kételkedését illeti, arra nézve a következőket válaszolhatom: «Nemcsak az 1' számú példányban, hanem mint a leírásból kivehető, számos másban is, kétféle amphibol van: egy világos, többnyire zöldes színű és egy fekete övvel (magnetit?) környezett sötét színű. Hogy ez az előfordulás nem első eset, de nem is valami magától értetődő, bizonyítja ROSENBUSCH következő közlése (id. h. 299. lap): «In hohem Grade überraschend ist es, dass in Gesteinen, in welchen Magnesia-Glimmer und Hornblende, entweder beide zugleich, oder einzeln mit Augit associirt sind, die beiden ersten stets, der letztere, und wenn grüne Hornblende vorhanden ist, auch diese nie von einem Magnetitkranz umgeben wird.» S azt talán csak elhiszi, hogy én egy sötét övvel körülvett amphibolt meg tudok különböztetni egy olyantól, melynek nincsen ilyen öve.

A bíráló úr előtt továbbá felfoghatatlan (152. l.), hogy miképen láthattam mikroszkop alatt a vízszintesen lefutó repedéseket és azokra merőlegesen álló oszlopokat. Segítségére megyek, talán felfoghatja. A kérdésbeli kőzet fekete színe a repedések, vagy helyesebben mondva a válási lapok mentében sötétbarnára változott át, a mely szín lassan átmegy a tábla belsejének fekete színébe, a tábla széléről letörve egy darabot és azt csiszolva, bármikor megmondhatjuk, hogy a csiszolatnak melyik oldala volt a repedés felé irányozva — az eltérő szín lévén útmutatónk.

Egy további megjegyzésére, «Egynemű trachyt nem képzelhető», az a válaszom, hogy én nem is említettem egynemű trachytot. Egyetlen egy helyen írtam: «A tömött példányok szurokkőhöz hasonló, kitűnően kagylós törésűek és tömegükben egyneműeknek *látszanak*, s csak elvéve látható egy fénylő földpát-tücske.» Lejebb pedig az áll ezen trachytról: «A nagyító alatt a tömött változat a következő szerkezetet mutatja: van benne földpát, augit, amphibol? magnetit meg sárgás-szürke alapanyag» stb. A ki ezek után azt mondja, hogy én (tömegükben) egynemű trachytkról szólok, az már nem tarthat igényt a bíráló nevére.

PRIMICS úr azután gáncsolja, hogy a kőzetekben kivált földpátokat kétféle módon is határozgattam, és ennek daczára a földpát több trachytban sehogy sincs meghatározva. Ez a kifogás nagyon jellemző PRIMICS úr eljárására! Vagy talán nem tudná PRIMICS úr, hogy némely trachyt földpátja nem elég nagy, másé megint nem elég ép arra, hogy lángkísérleti meghatározásokra használtassék? Hasonlóan állok a trachytk tömörségének meghatározásával. Itt is sokszor a kőzet likacsossága vagy mállott volta miatt lehetetlen a pontosabb meghatározás. A likacsosságon lehet ugyan segíteni, ha az ember porrá töri a kőzetet, de én mindamellett csak tömött és aránylag ép példányokkal tettem meg az illető kísérleteket.

Végül PRIMICS úrnak azt az állítását, hogy «szerző legtöbb helyen maga magát czáfolja meg elemzésével együtt» rafogásnak kell nyilvánítanom, mert a mit én amphibol-trachytnak állítottam, az valóban az, a mint fentebb is kimutattam.

S így végére érve PRIMICS úr kákán csomót kereső bírátának, azzal a reménnyel teszem le tollamat, hogy sikerült a t. olvasót meggyőznöm arról, hogy PRIMICS úrnak ez a fellépése nem csak méltányos, de igazságos sem volt.

Lőcsén 1885. május hóban.

DR. ROTH SAMU.

TÁRSULATI ÜGYEK.

JEGYZŐKÖNYVI KIVONATOK A MAGYARHONI FÖLDTANI TÁRSULAT ÜLÉSEIRŐL

III. SZAKÜLÉS. 1885 MÁJUS 6-IKÁN.

Elnök: DR. SZABÓ JÓZSEF.

A napirend előtt jelenti a titkár, hogy a múlt ülés óta ismét *három* alapítvány jelentetett be, a melyek közül kettő azonnal át is vétetett, míg a harmadik a jelen hét folytán fog kifizettetni. Ezek az új alapítók:

FÜLÖP, Szász-Coburg-Gothai herceg ő fensége vasgyárai Poho-	
rellán, egyszerű alapítvány, készpénzben	100 frt
Beszterezé sz. kir. város alapítványa	100 „
Gróf CSÁKY LÁSZLÓ, orsz. képviselő ő excell. Budapesten, pártolói	
alapítvány, készpénzben	200 „

Ezek után az előadók terjesztették elő közleményeiket:

1. DR. POSEWITZ TIVADAR: *Az ön előfordulásáról Bangka szigetén.* Kelet-Indiákról a tavasszal visszaérkezett tagtársunk saját tapasztalásain alapuló érdekes